

UNITED NATIONS
United Nations
Interim
Administration
Missionin Kosovo

NATIONS UNIES
Mission
d'Administration
Intérimaire des Nations
Unies au Kosovo

KUVENDI I KOSOVËS СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

BILTEN

Novembar, 2005. god, br.10

REZOLUCIJA SKUPŠTINE KOSOVA

Potvrđuje se politička volja naroda Kosova o Kosovu kao nezavisnoj i suverenoj državi

*NA SEDNICI 17 NOVEMBRA POSLANICI SKUPŠTINE KOSOVA JEDNOGLASNO SU USVOJILI
REZOLUCIJU O PONOVNOM POTVRDŽIVANJU POLITIČKE VOLJE NARODA KOSOVA O
KOSOVU KAO NEZAVISNOJ I SUVERENOJ DRŽAVI*

Dobra prezentacija Kosova u SB OUN –a

*Počinje proces okončanja misije OUN
na Kosovu i otvara se pitanje definisan-
ja statusa zemlje*

*Čelnik zakonodavstva obećava SPGS–u
da će se na narednoj sednici Skupštine
usvojiti Rezolucija PDK o priznavanju
volje naroda Kosova za nezavisnost*

Specijalni predstavnik Generalnog sekretara OUN na Kosovu, Soren Jessen Petersen, obavestio je predsednika Skupštine Kosova Nedžata Dacija o ishodu sednice Saveta bezbednosti OUN i njenim istorijskim zaključcima o Kosovu: početku razgovora o utvrđivanju statusa zemlje.

Predsednik Skupštine Kosova Daci izrazio je zadovoljstvo zbog stavova Saveta bezbednosti OUN i čestitao je glavnom administratoru Petersenu na vrlo dobroj prezentaciji Kosova na tom istorijskom susretu.

Oba sagovornika su se, međutim, složila da time počinje proces okončanja misije OUN na Kosovu i otvara se proces definisanja statusa zemlje.

Na tom susretu se razgovaralo i o pitanju pregovaračke grupe i ulozi Skupštine Kosova na jačanju jedinstva političkih subjekata zastupljenih u Parlamentu u vezi sa značajnim pitanjima za budućnost zemlje. Daci je pružio garancije gospodinu Petersenu da će uloga Parlamenta i njegovog predsednika biti odlučujuća na stvaranju jedinstva delovanja delegacije Kosova.

U tom svetlu, čelnik zakonodavstva je obećao SPGS–u da će se na narednoj sednici usvojiti Rezolucija PDK o priznavanju volje naroda Kosova za nezavisnost.

Stvoriće se funkcionalna, stabilna, multietnička i demokratska zemlja i u tome nema oklevanja institucija Kosova, izričito je rekao Daci.

SADRŽAJ:

Potvrđuje se politička volja naroda Kosova o Kosovu kao nezavisnoj i suverenoj državi..... 3

U istorijskom procesu o sudbini Kosova bićemo zajedno..... 4

Ne bi trebalo da nam se predlažu rešenja koja ne funkcionišu u Evropi..... 8

Uloga Skupštine je veoma značajna za političke procese na Kosovu..... 9

Manjine će se uključiti u radne grupe Pregovaračkog tima 12

Simbol dobroćinstva i posvećenosti u svetu.... 13

Redakcija:

Šerif Konjufca, Šefčet Redžepi, Celal Ilyas, Edona Fetahu

Kontaktni telefoni:

038\ 211 186, 038\ 211 949, 038\ 211 189, 044\ 127 921

Tel/Fax: 038 211188

E-mail:

media@assembly-kosova.org

Web stranica:

www.assembly-kosova.org

Potvrđuje se politička volja naroda Kosova o Kosovu kao nezavisnoj i suverenoj državi

NA SEDNICI 17. NOVEMBRA POSLANICI SKUPŠTINE KOSOVA JEDNOGLASNO SU USVOJILI REZOLUCIJU O PONOVNOM POTVRDŽIVANJU POLITIČKE VOLJE NARODA KOSOVA O KOSOVU KAO NEZAVISNOJ I SUVERENOJ DRŽAVI

SKUPŠTINA KOSOVA

Priština, 17. novembar 2005.

- Bazirajući se na Povelju Organizacije ujedinjenih nacija o pravu naroda za samoopredeljenje i ostala međunarodna akta;
- Imajući u vidu legitimnu aspiraciju naroda Kosova da živi u slobodi i u miru sa drugim narodima;
- Bazirajući se na istorijske, pravne i ustavne razvoje Kosova, izražene na Bunjajskoj konferenciji (1943–44), Ustavnoj deklaraciji od 02. jula 1990. godine, na Referendumu iz 1991. godine, kao i u Rezoluciji Skupštine Kosova o Kosovu nezavisnoj i suverenoj državi iz 1991. godine;
- Bazirajući se na dugorožnu borbu naroda Kosova za slobodu i nezavisnost;
- Bazirajući se na opšti otpor protiv okupacije i na oružanu borbu Oslobođilačke vojske Kosova;
- Potvrđujući garantiranje za zaštitu prava svih zajednica na Kosovu prema međunarodnim standardima;
- Bazirajući se na programe političkih stranaka o političkom statusu Kosova;
- Visoko ceneći intervenciju NATO-a na Kosovu radi zaustavljanja genocida i etničkog žišćenja na Kosovu od strane Srbije, kao i međunarodnu pomoć datoj Kosovu;

Skupština Kosova donosi ovu:

REZOLUCIJU O PONOVNOM POTVRDŽIVANJU POLITIČKE VOLJE NARODA

KOSOVA O KOSOVU KAO NEZAVISNOJ I SUVERENOJ DRŽAVI

1. Skupština Kosova ponovno potvrđuje volju naroda Kosova o Kosovu nezavisnoj i suverenoj državi;
2. Skupština Kosova garantuje ponovno potvrđivanje političke volje naroda Kosova o nezavisnosti putem Referenduma;
3. Skupština Kosova preuzima obavezu da donese Ustav Kosova, u skladu sa standardima Evropske zajednice;
4. Skupština Kosova traži međunarodno priznavanje Kosova, suverenom i nezavisnom državom, od Organizacije ujedinjenih nacija, Sjedinjenih Američkih Država, Evropske zajednice i od drugih zemalja;
5. Skupština Kosova izražava spremnost da ratifikuje sve konvencije i sva priznata međunarodna akta, o ljudskim pravima i o pravima zajednica, koja proizilaze iz Organizacije ujedinjenih nacija, Evropske zajednice, Saveta Evrope i Organizacije za bezbed-

nost i evropsku saradnju;

6. Skupština Kosova preuzima na sebe poštovanje i garantiranje ljudskih prava i sloboda za građane Kosova i prava manjinskih zajednica, u potpunoj skladnosti sa međunarodnim standardima;
7. Skupština Kosova se zalaže da se Kosovo integriše u evro-atlanske strukture, rado prihvatajući njihovo dalje angažovanje na Kosovu i zalaže se za dobre odnose sa susednim zemljama i doprinos stabilnosti regiona;
8. Skupština Kosova garantuje teritorijalnu celovitost Kosova i nepovredivost njegovih granica;
9. Skupština Kosova potvrđuje da se o volji naroda Kosova o nezavisnosti ne pregovara;
10. Skupština Kosova, podržavajući Delegaciju Kosova, pratiće celokupan proces njenog rada i svaka odluka o budućnosti Kosova će se ratifikovati u Skupštini ili kroz Referendum.

Ova Rezolucija predstavlja pravnu i političku platformu Delegacije Kosova o nezavisnosti Kosova.

U istorijskom procesu o sudbini Kosova bićemo zajedno

Na sednici od 28 septembra ove godine, Skupština Kosova je imala na dnevnom redu usvajanje deklaracije predsednika Kosova, doktor Ibrahim Rugova, u vezi ekipe za razgovore o završnom statusu Kosova. U vezi stim, na početku, akademik Nexhat Daci je naglasio da Predsednik Kosova, doktor Ibrahim Rugova, u okviru dužnosti i svojih ustavnih nadležnosti, ovih dana se obratio narodu jednom Deklaracijom o pripremama za eventualne razgovore o statusu Kosova. U pismu predsednika Rugove, koja je shodno pravilima i proceduri, dostavljena svim poslanicima Skupštine Kosova, izmedju ostalog se kaže: Kosovo pripada svim ljudima koji žive ovde. I proces koji treba da vodi ka našem političkom statusu pripada svima. Na toj liniji koračenja pitanja institucionalnog delovanja, Predsednik Kosova je

imenovao ekipu, koja je sastavljena od: Predsednika, Premijera, Predsednika Skupštine Kosova kao najviši nominalni rukovodioci glavnih, legalnih i legitimnih institucija Kosova, kao i Predsednika Demokratske partije Kosova i Predsednika političkog subjekta ORA, kao rukovodioci dveju glavnih opozicionih stranaka.

Sa ovom, da kažemo, novom institucijom o statusu Kosova, ispunjavaju se svi zahtevi naroda Kosova i međunarodne zajednice, jer postiže se funkcionalno jedinstvo, jer poštuju se institucije proizašlih iz slobodnog glasa naroda, te da čini celovitim zastupanje i predstavljanje celokupni politički i etnički spektar Kosova.

U celom tom procesu, sada već istorijski najznačajnim za sudbinu Kosova, mi ćemo svi biti zajedno i da ćemo imati nesalomljivo jedinstvo o svim pitanjima.

U radnim grupama, koje će biti vodjene od strane dtotičnih ministarstava Vlade Kosova, što daju institucionalno dostojanstvo međunarodnom predstavljanju Kosova, kao i u grupi eksperata, naš je stav, da će zastupanje biti sveobuhvatno, shodno narodnom glasu, ne ostavljajući nikoga po strani u tom procesu.

Predsednik Kosova, na bazi funkcije i nadležnosti koju ima, će voditi taj proces, svako od nas ima nadležnosti i zadatke koji proizilaze iz glasa naroda.

Skupština Kosova će usvojiti ovakvo odredjenje i da će ratifikovati, u datom trenutku, sva stratejska odredjenja kao i eventualne sporazume, ili proglašenja nezavisnosti za Kosovo, izražavanjem slobodne volje i jedine volje naroda Kosova.

To je naš mandat i da ovaj mandat, za nas poslanike Skupštine Kosva,

izabranim slobodnim i demokratskim glasom, ćemo ispuniti pošteno i u potpunosti.

Dozvolite mi da, sa ove govornice, izražavam svoje, vaše i čestitke celog naroda Kosova za što brže ozdravljenje Predsednika Kosova, doktor Ibrahim Rugova, sa najiskrenim željama da on bude sa nama i da nas vodi ka rešavanju konačnog statusa Kosova, slobode i naše nezavisnosti.

Ja ću sada Vas pozvati da, jednim aklamacionim izjašnjanjem, podržavamo istu i da ispoljavamo naše jedinstvo, rekao je Daci.

Da se izvrši ozvaničenje nezavisnosti države Kosova, pre nego što počnu razgovori ili pregovori

U nastavku je uzeo reč **Jakup Krasniqi**, šef Parlamentarne grupe PDK-a, koji je

rekao da Demokratska partija Kosova, od njenog osnivanja, i u kontinuitetu zahtevala da, o vitalnim pitanjima za građane, državu i demokratiju, imamo jedinstveno mišljenje i delovanje. Istu stvar smo tražili počevši od prve sednice ove legislature, kada smo pokazali, kada smo izneli i razloge zašto i gde moramo imati jedinstvo mišljenja i delovanja. To zahtevam i danas.

Demokratska partija Kosova, zahteva od Skupštine Kosova da se, na samom početku distancira od oblika i načina kako su, određeni ministri Vlade Kosova, počeli političke razgovore sa Beogradom za pitanja koja su, izričito, unutrašnji izazovi za institucije Kosova. Ovi razgovori, ne samo što su arbitrarni, oni su pre svega i obezvređivajući, inferijorni i veoma štetni za same institucije i za budućnost Kosova. U takvim razgovorima, institucije Kosova nisu bile stranka, nego deo celine saveza Srbije i Crne Gore. U

Skupštini Kosova mora da se dogodi distanciranje.

– Uzimajući u obzir česte deklaracije stranaka aktuelne koalicije, na početku o formalnom priznavanju nezavisnosti, zatim proglašenja nezavisnosti u Skupštini, ideja koja je i podržana od strane Demokratske partije Kosova, često ponovljenom u prošloj legislaturi i sada već zaboravljenoj;

– Imajući poštovanje prema stalnom opredeljenju naroda Kosova za suverenu i nezavisnu državu, vekovnih borbi za oslobodjenje i nacionalno ujedinjenje, Bujanskoj Rezoluciji, Deklaraciji od 2.jula, Kačaničkom Ustavu i njegovog referenduma, borbe Oslobođilačke vojske Kosova za nezavisnu državu, suverenu i demokratsku;

– Imajući u vidu izborna obećanja svih subjekata, proizašlih u četiri već obavljenim izborima.

Demokratska partija Kosova od Skupštine Kosova zahteva da:

Faktor političkog jedinstva, zastupljenog u Skupštini, izvrši ozvaničenje nezavisnosti države Kosova, pre nego što počnu razgovori ili pregovori.

Skupština formira formacija nacionalnog i građanskog jedinstva Kosova za razgovore, koje će Kosovo voditi sa međunarodnom zajednicom, Evropskom zajednicom i sa susedima.

Skupština, ako nema hrabrosti da institucionalizuje volju građana Kosova za nezavisnu i suverenu državu, onda neka proglasi svenarodni referendum i nek odlučuju građani Kosova o sebi, jer je to demokratsko i ne može se osporavati s nijednom međunarodnom pravnom normom.

Demokratska partija Kosova, imajući u vidu mnogoetničku strukturu Kosova, koja je proklamovana i od strane međunarodne zajednice, podržavajući i njegovu celovitost, uzimajući u obzir oformljenje države za sve građane i svim etničkim pripadnostima, kulturnim, verskim i jezičkim, uzimajući u obzir realizaciju projekta Standardi za Kosovo,

mislimo da se o sastavu grupe nacionalnog i građanskog jedinstva mora se raspravljati i nakon toga i dopuniti sa ostalim etničkim zajednicama i sa uticajnim građanima u političkom, javnom i društvenom životu na Kosovu.

Parlamentarna grupa Demokratske partije Kosova, inicijativu predsednika Rugova, ocenjuje da:

Deklaracija je sastavljena bez konzensusa; jednostrana je; nisu obavljene prethodne i neophodne konsultacije sa relevantnim strankama; ponižavajuća je mera i za široki politički spektar, građane i manjine.

Stoga, Demokratska partija Kosova smatra da: Deklaraciji nedostaje osnova jedne jasne političke platforme; neznase ko će skim razgovarati ili pregovarati; neznase o čemu treba razgovarati, stoga, jedna takva inicijativa treba pružiti vreme i prostor za međustranačke konsultacije, te nakon toga da se prosledi za usvajanje u Skupštini. Neko može da kaže: Nemojmo izgubiti vreme! Da brzo delujemo! Moramo se pripremiti kao Kosovo!

Demokratska partija Kosova se slaže u potpunosti, ali neglašava da Kosovo i njegovi građani su spremni za nezavisnu i suverenu državu već danas. čak, bili smo spremni i u junu 1999 godine, kada je i donešena istorijska odluka za slobodu i nezavisnost Kosova. Građani Kosova su mišljenja da ostali moraju biti spremniji za priznavanje njihove volje za nezavisnost i suverenitet. Za rešenja manje od države neka nas ne pozivaju da se pripremimo, jer, ne možemo i nismo spremni za to.

Sve stranke imaju za obavezu da poštuju volju građana Kosova.

Demokratska partija Kosova se ozbiljno i iskreno angažuje za stvaranje nacionalnog i građanskog jedinstva za nezavisnu i suverenu državu.

Mi ćemo se stalno angažovati za pravnu državu, u kojoj se građani neće majorizovati niti diskriminisati zato što su većina ili manjina. Mi ćemo zatražiti da se u Skupštini Kosova ratifikuju svi međunarodni

normativni akti o ljudskim pravima i slobodama, o manjinskoj zajednici i druge značajne međunarodne povelje. Zatražićemo da se ti normativni akti sankcionišu i budućim Ustavom Kosova, ustavom evroatlantskih standarda, rekao je Krasnići.

Podržava se angažovanje na stvaranju institucionalnog jedinstva

Aljuš Gaši, šef parlamentarne grupe LDK, naglasio je da je sadašnje s t a n j e n e o d r ž i v o . Potpuna nezavisnost, sada i bez zakašnjenja, kao i privredna emancipacija su neophodni za otvaranje perspektive za održiv mir.

Kašnjenje potpune nezavisnosti, sa savremenim suverenitetom, i zamagljene formulacije za budući status, umesto završnog statusa, kao i beskrajne igre onih koji su vršili genocid na Kosovu, ugrožavaju zajednička dostignuća. Mi smo se opredelili da se angažujemo za mir i korektne odnose sa međunarodnom zajednicom i svim našim susedima, ali ne na štetu nezavisnosti.

Sa punim poštovanjem smo razmotrili presedencijalnu Deklaranciju njegove ekscelencije, predsednika Kosova dr. Ibrahima Rugove, objavljenu 13. septembra 2005. godine, evidentiranu u registru pod brojem 02-679, podeljenu poslanicima 20. septembra 2005. godine, a koja se odnosi na odluku o stvaranju osećanja jedinstva, imenovanjem ekipe koja će raditi za budućnost zemlje, kao što se pored ostalog kaže u tekstu.

Treba pozdraviti i podržati institucionalno angažovanje za stvaranje institucionalnog jedinstva u vremenu potpunog neuvažavanja Kosova u međunarodnom zastupanju. Negiranje prava Kosova na međunarodnom zastupanju stvara poteškoće i konfuziju u okviru napora za stvaranje novih mirolju-

bivih i održivih odnosa Kosova sa susedima i međunarodnom zajednicom. Zahtev i spremnost Kosova za preuzimanje celokupne odgovornosti u zemlji i na međunarodnom zastupanju ne predstavlja pretnju, već izraz visoke odgovornosti. To je svestrano podržan zahtev za slobodu.

Ulazak u aranžmane za stvaranje novih odnosa sa susedima i međunarodnom zajednicom, (koje neki nazivaju razgovorima, drugi pregovorima, a mi se obavezujemo za samoopredeljenje), bez potpunog transfera nadležnosti u svim oblastima, posebno u spoljnoj politici, predstavlja ruženje procesa i dodatne poteškoće za kosovski faktor.

Priznavanjem presedencijalne Deklaracije u vezi sa delegacijom jedinstva, LDK zahteva ponašanje u okviru Deklaracije o nezavisnosti iz 1990. godine, Referenduma iz 1991. godine, kao i izbornih obaveza koje zastupaju predstavnici Kosova svih nivoa za potpunu nezavisnost Kosova.

Izražavanjem poštovanja i najvišeg uvažavanja za sve one koji su pomogli Kosovu, posebno Sjedinjenim Američkim Državama za vodeću ulogu u oslobođenju Kosova, i ovom prilikom potvrđujemo naše opredeljenje da će nezavisno Kosovo, sa savremenim suverenitetom, biti dostojan član međunarodne zajednice, uz puno poštovanje ljudskih i nacionalnih prava za sve svoje građane i uz korektne odnose sa svim susedima, uvereni da je nezavisno Kosovo faktor stabilnosti.

Posvećeni ostvarivanju svih demokratskih ideala

Dylnaze Syla, šef parlamentarne grupe AAK, je rekla da nakon više od 6 godina administracije pod autoritetom Rezolucije

1244, smatramo da životno pitanje za Kosovo predstavlja otvaranje perspektive za utvrđivanje statusa Kosova.

Zahvaljujući odlučnosti svojih građana, podržano od strane institucija i međunarodne zajednice, Kosovo je uspelo da za kratak period obnovi zemlju, izgradi demokratske institucije, stvori relativno bezbedan ambijent i stvori tolerantnu atmosferu za zajedništvo sa svim drugim manjinskim zajednicama. Zajedno sa doprinosom drugih manjinskih zajednica, građani Kosova su uspeli da stvore prve demokratske institucije na Kosovu. Institucije Kosova i građani Kosova su potvrdili da se identifikuju i da su posvećeni ostvarivanju svih demokratskih ideala, koji su postignuti u demokratskim zemljama.

Sada kada se nalazimo pred odlučivanjem o završnom statusu Kosova, sve političke grupe i drugi društveni slojevi pa i druge nealbanske etničke zajednice, osim dva srpska politička subjekta, su jedinstvene oko načina na koji treba da se reši politički status Kosova.

Politički status Kosova treba da se reši u skladu sa voljom građana Kosova. U kakvom će Kosovu da žive njegovi građani, to treba oni sami da odluče.

Pravo na samoopredeljenje je načelno i neosporno pitanje zagarantovano međunarodnim konvencijama, odnosno Konvencijom o civilnim i političkim ljudskim pravima i Konvencijom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima usvojenim od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija. Pravo na samoopredeljenje je kosovskom narodu zagarantovano i Sporazumom u Rambujeu, na koji se poziva i Rezolucija 1244.

O volji građana Kosova se ne pregovara. To je stav Alijanse za budućnost Kosova.

Institucije Kosova su se obavezale i obavezaće se da garantuju prava

svojim građanima, naročito građanima koji pripadaju drugim nacionalnim etnitetima. Standard zaštite manjinskih prava će biti na nivou standarda drugih evropskih zemalja. Da će se ovaj standard postići, potvrđuje i angažovanje Vlade Kosova na obezbeđenju slobodnog kretanja svih manjina, posebno srpske i njihovom vraćanju svojim kućama.

U ovom istorijskom trenutku za Kosovo, institucije Kosova su se saglasile o formiranju sveobuhvatne ekipe. Predsednik Kosova dr Ibrahim Rugova imenovao je sastav ekipe jedinstva i njenog koordinatora. Parlamentarna grupa Alijansa za budućnost Kosova podržava i pozdravlja odluku predsednika i smatra da ekipa ima pun legitimitet naroda Kosova da pripremi platformu za razgovore o statusu Kosova.

Parlamentarna grupa AAK poziva poslanike Skupštine i građane Kosova da podrže odluku predsednika Kosova i rad ove institucije.

Pokretanje ovakve procedure – u okviru ustavnog položaja predsednika

Veton Suroi,

predsednik političke partije ORA, je naglasio da ćemo ući u pregovarački proces za statut, u koji će ući i decentralizacija, ali su prethodno učinjeni iskoraci, koji se više ne mogu vratiti.

U budućem pregovaračkom procesu su dva osnovna pitanja. Nivo umešanosti međunarodne zajednice nakon utvrđivanja statusa. To znači: kakva će biti uloga međunarodne zajednice posle utvrđivanja statusa? I drugo, suštinsko pitanje: nivo teritorijalnog i neteritorijalnog samoadministriranja srpske manjine na Kosovu? To su dva relativno suštinska pitanja pregovaračkog

procesu, koja su i do sada skicirana.

U takvoj situaciji, politički pragmatizam jednog subjekta, kakav je na primer ORA, trebalo bi da bude da ne učestvujemo, da uopšte ne učestvujemo u ovaj proces, da se povlačimo, jer mi nismo bili učesnici u tim učinjenim konsekvencijama, nismo bili deo decentralizacije, nismo bili deo u nijednom od segmenata lošeg upravljanja, te zbog toga ne bi trebalo da učestvujemo ni u negativnim posledicama koje će proizići, jer neke od njih će biti negativne.

I pored toga, ovde se ne radi o političkom pragmatizmu, već o načelnosti. U načelu, pitanje statusa Kosova je, naglasili smo, pitanje svih, pitanje konsenzusa i mi imamo nameru da učestvujemo i da pozitivno odgovorimo pozivu predsednika Rugove. To je načelan poziv, za koji treba da se izjasnimo. Ne mislim da bi to trebalo da bude formalno u Parlamentu. U ustavnom položaju predsednika je utvrđeno da vrši pokretanje takve procedure, to je deo političke rasprave i političkih dogovora koje treba da imaju politički subjekti sa predsednikom Kosova.

Mi smatramo da, ovako kako je počela ova sednica, ne bi trebalo i da se nastavi. Ja mislim da ne postoji, a na kraju krajeva i ne može da postoji stav, koji bi bio protiv konsenzusa na Kosovu. Pitanja detalja kako će se odvijati pregovarački proces, kako će se formirati radne grupe, da li će se one formirati u ministarstvima, ili ne – to je pitanje koje treba da utvrdi osnovna pregovaračka grupa, predložena od strane predsednika Rugove.

Mi ne bi trebalo da se ovde izjasnimo za ovakve detalje, jer su to detalji koji bi mogli da štete osnovnom pitanju po kome treba da se osniva, da se formira bazična grupa, onako kako je predložio predsednik, a zatim da se utvrdi detalji koje treba dostaviti parlamentu na usvajanje zajedno sa platformom.

Kao takvu, mislim da bi trebalo da najavimo narednu sednicu, koja će slediti nakon susreta sa predsednikom Rugovom i nakon usaglašavanja detalja i osnovnih načela funkcionisanja.

Mahir Yagcilar, predsednik parlamentarne grupe

6+, je rekao da na samom početku želi da istakne ubedenje da su i oni trebali biti uključeni u pregovaračku ekipu, jer sebe vide kao ner-

azdvojni deo Kosova. Kao što smo i ranije bili konstruktivni, želeli bismo da i ubuduće budemo konstruktivni, stoga i ovom prilikom želimo da budemo konstruktivni i da se ne nađemo u situaciji da izgledamo kao da smo kočnica u pregovaračkom procesu i rešavanju završnog statusa Kosova.

Predsednik Kosova je verovatno mislio i dovoljno vodio računa da sastavi najbolju ekipu u aktuelnom trenutku. Stoga želim da se izjasnim da smo spremni da glasamo za predloženu deklaraciju, uz napomenu da će predstavnici albanske zajednice nesumnjivo snositi sav teret i odgovornost za budući status Kosova i status manjinskih zajednica unutar toga.

U nastavku, Nedžat Daci je naglasio da je Parlament izvršio sve pravno – proceduralne konsultacije i savetovan je da ne bude rasprave o nominovanju predsednika Kosova. Međutim, ja sam želeo da šefovi parlamentarnih grupa iznose svoja mišljenja, ne samo za domaću, već i za međunarodnu javnost i da sve sugestije koje su date u uvodnim izlaganjima šefova parlamentarnih grupa budu predmet budućeg rada radnih grupa uz njihovu najveću ozbiljnost.

Skupština je apsolutnom većinom glasova usvojila Deklaraciju predsednika Rugove u vezi sa ekipom za eventualne razgovore o završnom statusu Kosova.

Ne bi trebalo da nam se predlažu rešenja koja ne funkcionišu u Evropi

*Veoma dobro partnerstvo sa OSCE–om, koje treba da se nastavlja i nakon nezavisnosti Kosova
Izbori na Kosovu će se održati ne više po UNMIK–ovoj uredbi, nego po posebnom Zakonu usvojenim u Skupštini Kosova
Kosovo treba da ima interparlamentarnu saradnju*

Predsednik Skupštine Kosova, Nexhat Daci, primio je šefa OSCE–a na Kosovu, Wenera Wnendta i razgovarao sa njim o razvojinama na Kosovu, uoči utvrđivanja statusa zemlje, o regulativi narednih izbora i o pitanjima dalje saradnje između zakonodavstva zemlje i OSCE–a.

Sagovornici su se složili o veoma dobrom radu OSCE–a u organizaciji četiri para izbora na Kosovu i izrazili njihove vizije o organizaciji narednih izbora.

Ambasador Wnendt se izrazio da će se i naredni izbori održavati prema UNMIK–ovoj uredbi, dok je predsednik Parlamenta Daci bio čvrstog stava da se pitanje uređuje posebnim Zakonom. Na kraju sagovornici su se složili da Vlada Kosova, UNMIK, OSCE i Skupština saradjuju u izradi Zakona o izborima.

Na interesovanje gosta o demokratskim prostorima koje omogućava zakonodavstvo zemlje, Daci se izrazio da se čuju sva mišljenja predstavnika političkih

subjekata u Skupštini, ali se na kraju odlučuje većinom glasova. On je, zatim, skrenuo pažnju da se institucijama Kosova ne podnose predlozi koji ne funkcionišu nigde u Evropi. S druge strane, u vezi predložene Rezolucije od čelnika PDK–a, rekao je da se moraju ispoštovati procedure, shodno mandatu kojeg je Radna grupa dobila od plenarnog zasedanja i kada se budu ispunili uslovi, Predsedništvo će se sastati i odlučivati za postavljanje na dnevnom redu za usvajanje. Ambasador Wnendt je najavio da

će OSCE pripremiti sve mehanizme Pregovaračke grupe za utvrđivanje statusa Kosova, kao što su: simuliranje pregovora, izrada sporazuma, razvoj pregovaračke strategije itd.

Predsednik Parlamenta Daci je, s druge strane, tražio da Kosovo ima interparlamentarnu saradnju i stvara mehanizme Skupštine koji će aranžirati i pratiti tu saradnju.

Oba sagovornika su se složila da je postignut veoma dobro partnerstvo između Skupštine i OSCE–a, koje treba da bude nastavljeno i nakon utvrđivanja statusa Kosova.

Vajgel donosi pismo predsednika Drnovškega

Predsednik Skupštine Kosova, Nedžat Daci primio specialnog izaslanika slovenačkog presidenta, Jeaneza Drnovškega, g.Ivo Vajgela i razgovarao je sa njim o kretanjima na Kosovu, uoči utvrđivanja statusa Kosova.

Gospodin Vajgel doneo je čelniku

zakonodavstva zemlje pismo predsednika Drnovškega.

Zahvaljujući Sloveniju za trajnu podršku Kosova, predsednik Skupštine Daci je ponovio njegov poznati stav da lideršip Kosova, njene institucije i građani snažno su opredeljeni da se o statusu

zemlje se ne pregovara. On je, međutim, izjasnio se da posle sticanja samostalnosti želi da sprovodi slovnački državni model. Svakako jedna država sa otvorenim granicama, sa potpunim bezbednošću za sve građane i sa grancijama za neometan razvoj manjina.

Uloga Skupštine je veoma značajna za političke procese na Kosovu

Razgovaralo se o razvojinama na Kosovu i pripremama za pregovarački proces o statusu zemlje

Predsednik Skupštine Kosova, Nexhat Daci, primio je šefa Američke kancelarije u Prištini, Philipa Goldberga, sa kojim je razgovarao o razvojinama na Kosovu i pripremama za pregovarački proces o statusu zemlje.

Gospodin Daci je upoznao

Američkog diplomata sa radom Skupštine Kosova, objašnjavajući i agendu naredne sednice Predsedništva i iznoseći u opštim crta-ma dnevni red narednog skupštinskog zasedanja.

Šef Američke kancelarije u Prištini,

Filip Goldberg, ocenio je veoma značajnom ulogu Skupštine za političke procese na Kosovu. On, međjutim, smatra veoma značajnim za budućnost zemlje političko i jedinstvo delovanja pregovaračke grupe Kosova.

Arhiv Kosova može pomoći u sveri obezbedjenja dokumentacije

Bilo je razgovora i o pripremama o razgovorima za status zemlje Srpski režim je, u periodu 1090–1992.godine, opljačkao dokumentaciju o srpskoj kolonizaciji na Kosovu

Predsednik Skupštine Kosova Nexhat Daci, primio je dr. Jusuf Osmani, direktora Arhiva Kosova, u čijem društvu su bili i g. Gazmend Berisha, zamenik direktora i g.-dja Refike Sulčesi, naučna radnica – turkologa.

Razgovaralo se i o saradnji Arhiva Kosova sa institucijama zemlje, posebno o profesionalnoj pomoći koju radnici arhiva mogu ponuditi za uspešnu pripremu u vezi sa razgovorima o definisanju statusa zemlje. U tom pogledu je ocenjeno kao veoma potrebnim obezbedjivanje dokumentacije za stanovištvo, katastarskih i imovinskih knjiga, koje se nalaze u arhivima Turske.

Ocenjujući doprinos stručnjaka, iz raznih oblasti, u vezi sa razgovorima o statusu, predsednik Skupštine Daci je najavio da je moguće da se i naučni radnici Arhiva Kosova involviraju u određenim etapama tih razgovora.

Na sastanku bilo je razgovora o statusu i o tretmanu Arhiva Kosova.

Direktor arhiva, g. Jusuf Osmani je upoznao čelnika zakonodavstva da je Arhiv Kosova primljen u Medjunarodnom savetu arhivara. On je govorio i o pljački, od strane srpskog režima, jednog značajnog dela dokumentacije (tokom 1990–1992.god.), posebno one o agrarnoj reformi i o kolonizaciji Kosova između dva svetska rata. Uzeti su oko 14 hiljada kartona, o tolikom broju porodica naseljenih na Kosovu sa oko 80. hiljada članova porodica. Zajedno stim uzeto je i odnešeno u Srbiji i mnogobrojna dokumentacija koja dokazuje vlasništvo albanaca i ostalih na Kosovu, tvrdio je Osmani.

U vezi sa položajem manjina zahteva se recipročnost i od strane Srbije

Predsednik Skupštine Kosova Nedžat Daci sastao se sa delegacijom ambasadora organizacije Islamske konferencije sa sedištem u Beogradu. Tom prilikom je predsednik Daci upoznao sagovornike sa trenutnim zbivanjima na Kosovu, kao i sa aktivnostima u vezi sa pregovaračkim procesom. Osvrnući se na pitanje statusa Kosova, predsednik Daci je istakao da se o nezavisnosti Kosova ne može pregovarati. On je u nastavku govorio o veoma unapređenom položaju manjina u tokovima ukupnog života na Kosovu. Predsednik Skupštine Kosova je takođe naglasio da Srbi, kao i ostale manjine na Kosovu uključeni u institucionalnom životu, čak u većem procentu u odnosu na njihovo učešće u ukupnom stanovništvu Kosova. U tom smislu predsednik Skupštine Daci je zatražio recipročnost i od strane Srbije, to jest da i tamošnji Albanci uživaju ista prava. U okviru produblivanja saradnje između Kosova i organizacije Islamske konferencije pozitivno bi se odrazilo i otvaranje kancelarije ove organizacije na Kosovu. Tom prilikom je postavljen zahtev da države članice ove organizacije isprave UNMIK-a i ukinu vize za građane Kosova, što bi doprinelo proširenju saradnje između Kosova i država članica ove organizacije.

Zadovoljavajuća dinamika tokom izvođenja radova

Zgrada će služiti institucijama Kosova za rad, prijem stranih delegacija i njihovu prezentaciju u svetu

Predsednik Skupštine Kosova Nexhat Daci, u pratnji ministra za sredinu i prostorno planiranje Ardiana Ćinija, i čelnici opštine Priština posetili su gradilište Administrativno-protokolarnog centra u Grmiji i upoznali se sa tokom izvođenja radova na ovom objektu.

Profesor Daci je izrazio svoje zadovoljstvo dinamikom radova preduzeća "Mega", dok je zatražio od stručnjaka za izgradnju da procene kvalitet radova. On je istakao da je izgradnja ovog objekta veoma značajna, koja će služiti za rad institucija Kosova, prijem stranih delegacija i njihovu prezentaciju u svetu. On je zatražio od izvođača radova i čelnika opštine da se angažuju na regulisanju prostora oko objekta i da se iskoriste vode u funkciji lepote prirode.

Daci je naveo da nove stvari teško prihvataju jedan deo društva, ali je mišljenja da će komoditet ovog centra isprobati i oni koji su kritikovali njegovu izgradnju. On je takođe rekao da će Kosovo postati država i treba da ima svoje rezidencije, uz najavu početka funkcionisanja nekih od njih, kao u Lipovici i Brezovici i obnove Rugovske klisure.

Ministar Ardian Ćini je istakao da je ovo reprezentativni objekat i potpuno legalan i dopunjava lepote prirode Grmije.

Predsednik Skupštine opštine Priština i predsednik ekzekutiva, Beqiri i Hamiti, su rekli da je za administrativno-protokolarni centar izabrano najlepše mesto u Prištini i da glavni grad Kosova zaslužuje rezidenciju za institucije zemlje.

Nema nijedne razlike u konceptu saradnje

Nastaviće se potpuno normalna i prijateljska saradnja sa KFOR–om.

Odlučna posvećenost saradnji na ostvarivanju reda, mira i političke volje Kosova

Činjenica da se prvog radnog dana general Giuseppe Valotto našao u Parlamentu, jeste znak duge saradnje koja već postoji između KFOR–a i Parlamenta Kosova, kao i drugih domaćih institucija. To je treći susret sa generalom Valottom, ali u njemu uvek vidim odličnu posvećenost saradnji na ostvarivanju reda, mira i političke volje Kosova.

Ovim rečima čestitki za srećan rad, predsednik Skupštine Kosova, akademik Nedžad Daci pozdravio je novog komandanta KFOR–a, generala Giuseppe Valotto, u današnjem susretu.

U nastavku, predsednik Skupštine Daci je naglasio da smo vrlo jasni na putu koji nas očekuje. Zamolio sam generala da osim kao starešina, bude i dobar diplomata u susretima NATO–a i rekao da se o volji Kosova za nezavisnošću ne pregovara, a putem do te volje će se sa svim zainteresovanim razgovarati o rešavanju životnih problema. U nastavku, predsednik Skupštine Daci je, osvrćući se na učešće šefa Generalštaba vojske Srbije i Crne Gore, generala Dragana Paskaša na ceremoniji smene komande KFOR–a, generalu Valotto izneo osećanje da nismo želeli da se ovaj vrlo poželjan događaj smene komande KFOR–a shvati da nema našu podršku ili da nije dobrodošao na Kosovo. Osećanja Kosovara su veoma povredena od strane srpske vojske. Međutim, to je samo jedna kratka epizoda koja ne smanjuje vrednost rada generala Kermabona na Kosovu. To je jedan njegov lični propust i mi smo to prevazišli. Nastavićemo potpuno normalnu i prijateljsku saradnju sa KFOR–om. Nema nijedne razlike u konceptu saradnje između mene i generala Valotto. Parlament će potpomoći misiju generala, naglasio je predsednik Skupštine Daci.

Izražavajući isto mišljenje o mostovima saradnje, general Valotto je rekao da je ponosan što se nalazi na Kosovu. Kosovo i Italija su dve prijateljske zemlje. Pošto je naglasio da je Italija vrlo osetljiva prema situaciji na Balkanu, Valotto je rekao da je svuda, na svim susretima koje je imao, naišao na podršku i prijateljstvo svih. Sa ovog susreta koristim priliku, rekao je Valotto, da prenesem najbolje želje predsedniku Rugovi.

General Valotto je obećao posebno angažovanje na ostvarivanju što boljih rezultata u svim tokovima na Kosovu. U tom duhu on je rekao da zajednički možemo ostvarivati težnje, koristeći i mudrost i ličnost predsednika Skupštine, Nedžata Dacija, a kada se radi o ceremoniji, mi smo tom prilikom naučili mnogo toga.

O nezavisnosti Kosova se ne pregovara

Samo jedan od 17 subjekata zastupljenih u Skupštini ne podržava nezavisnost Beogradu je ratom oduzet suverenitet nad Kosovom i isti sada pripada Savetu Bezbednosti OUN Kosovo poseduje ljudske i prirodne resurse da bude normalna zemlja Uporedo sa razgovorima o utvrđivanju statusa zemlje radi će se i na ispunjavanju standarda Misije KFOR-a i OEBS-a će biti potrebne i posle priznavanja nezavisnosti zemlje

Dvadesetpetočlana delegacija ambasadora Organizacije za bezbednost i Evropsku saradnju sa sedištem u Beču primljena je danas u zajednički sastanak od strane predsednika Skupštine Kosova Dacija i ostalih članova Presedništva Skupštine Kosova.

Gospodin Daci je na početku upoznao ambasadore OEBS-a sa kretanjima na Kosovu, sastavu i radu institucija i u opšte o njihovim i težnjama naroda Kosova za budućnost zemlje.

O nezavisnosti Kosova se ne pregovara, ponovio je svoj poznati stav čelnik zakonodavstva zemlje, ali je naglasio da se može razgovarati i sa međunarodnjacima, ali i sa Srbijom o načinu ostvarivanja volje naroda Kosova za nesavisnošću. On je tvrdio da samo jedan od 17 subjekata zastupljenih u Skupštini ne podržava nezavisnost.

Kosovo ima ljudske i prirodne resurse da bude normalna zemlja, rekao je Daci i pružio je garancije ambasadorima OEBS-a da će Kosovo biti otvorena demokratska zemlja, u kojoj će manjine imati slobodan i zagarantovan razvoj. On je takođe rekao da će se uporedo sa razgovorima o utvrđivanju statusa zemlje raditi i na ispunjavanju standarda i tvrdio da će misije KFOR-a i OEBS-a biti potrebne i posle priznavanja nezavisnosti zemlje. U tom

smislu Daci je pohvalio rad UNMIK-a na obnovi zemlje tokom tri posleratnih godina, a naročito vrlo dobar rad SPGS, Petersena i njegovog zamenika Rosina u negovanju dobrih odnosa sa domaćim institucijama i pripremama za utvrđivanje statusa Kosova. Daci je, međutim, pohvalio OEBS za organizaciju četiri para izbora na Kosovu, koji su ocenjeni kao najbolji u regionu.

Odgovarajući na pitanja ambasadora OEBS-a o bezbednosnom stanju na Kosovu, naročito u fazi razgovora o statusu, Daci je rekao da Kosovo i ako još uvek nema nadležnosti u oblasti bezbednosti i pravosuđa, ne očekuje nemire i destabilizaciju zemlje. Dodao je da Priština nastavlja da bude čak sigurniji grad i od Nju Jorka, Londona, Pariza i Berlina. I pored toga, on je insistirao

na što hitnije osnivanje Ministarstva pravde, Ministarstva unutrašnjih poslova i Službe inteligencije, kao preduslova za bolju bezbednost zemlje.

Na pitanje ambasadora Srbije i Crne Gore, Garčevića, da li će možda čvrst Kosovski stav o tome da se o statusu ne pregovara oštetiti proces razgovora i biti obeshrabrujući za kosovske Srbe, Daci je odgovorio da razgovarati o statusu sa zemljom koja i posle šest godina nakon rata ne vraća bezživotna tela ubijenih Albanaca od strane njene vojske i policije, znači ne rešiti isti čak iako se razgovara s njom šesto godina. On je, međutim, potsetio na činjenicu da je Beogradu ratom oduzet suverenitet nad Kosovom, koji sada pripada Savetu Bezbednosti OUN i isti će se vratiti narodu Kosova.

Manjine će se uključiti u radne grupe Pregovaračkog tima

U fokusu razgovara bilo je implementacija Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina

Članovi Predsedništva Skupštine Kosova Naim Maljoku, Gazmend Muhadžeri i Džezair Murati primili su u zajedničkoj poseti delegaciju Savetodavne komisije Saveta Evrope, koju je predvodio Asbjom Eide, predsednik Komisije i razgovarali s njom o radu Skupštine na implementaciji Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina.

Poslanik Naim Maljoku je na početku upoznao goste sa sastavom Skupštine Kosova, ističući posebno učešće u Skupštini 8 političkih subjekata iz redova manjina, čija se apsolutna većina uspešno integriše u kosovsko društvo i jednoglasno su sa albanском većinom za budućnost zemlje, a samo poslanici sa srpske liste za Kosovo bojkotuju institucije Kosova. On je zatim govorio o pripremi domaćih institucija za početak razgovora o utvrđivanju statusa Kosova, spomenuo je takođe Pregovaračku grupu Kosova i njene radne grupe, u kojima će biti zastupljene i manjine na Kosovu.

Drugi član Predsedništva Džezair Murati zadržao se na zapostavljanju nesrpskih i nealbanskih manjina od strane međunarodnih faktora koji posećuju Kosovo, koje podržavaju volju većinskog naroda na Kosovu. On je, međutim, izrazio zadovoljstvo zbog zvanične upotrebe jezika manjina u Skupštini Kosova. Murati je naglasio da se bošnjačka manjina na Kosovu obrazuje na maternjem jeziku, čak ima dva fakulteta na Kosovu i ocenio je štetnim insistiranje Srba i pojedinih Goranaca da se nastava odvija prema nastavnim planovima Srbije i to samo ćirilničnim pismom. On je tom prilikom ocenio nekompletnom Pregovaračku grupu Kosova bez uključenja i predstavnika manjina.

Predsednik Savetodavne komisije Saveta Evrope Asbjom Eide je podsetio članove Predsedništva Skupštine Kosova da je jedan od standarda za Kosovo i implementacija preporuka Savetodavne evropske komisije. On je izrazio zadovoljstvo što će se manjine uključiti u radne grupe Pregovaračkog tima i doprineti budućem statusu Kosova.

PREDSEDNIK KOMISIJE ZA ZAKONODAVSTVO PRIMIO AUSTRIJSKOG AMBASADORA U BEOGRADU

Kosovsko društvo tradicionalno ispoljava versku toleranciju

Predsednik Komisije za pravna pitanja, zakonodavstvo i Ustavni okvir, Hydajet Hyseni primio je austrijskog ambasadora u Beogradu, Hannesa Poriaasa, koji je bio u društvu sa šefom austrijske Kancelarije u Prištini, Bernd Alexander Bayerom. U glavnom bilo je razgovora o Nacrtu zakona u veri i verskih sloboda i uopšte o pomoći koje razne austrijske institucije mogu da pružaju u otklanjanju primećenih defekata na ovom Nacrtu zakona, koji reguliše ovu osetnu oblast društva.

Predsednik Komisije, Hyseni je rekao da kosovsko društvo tradicionalno ispoljava versku toleranciju i pored rata na Kosovu i podrške Srpske pravoslavne crkve Miloševićevom režimu koji je na Kosovu i drugim delovima bivše Jugoslavije izvršio genocid, među građanima Kosova prevladava etnička i verska tolerancija. Hyseni je rekao da nema primedbi na delu Nacrta zakona u kome se garantuju verske slobode, ali ima primedaba u organizovanju i finansiranju verskih zajednica. Drugi problem koji je on spomenuo je pitanje raznih verskih i kvaziverskih grupacija, koje žele da zauzmu prostor na terenu triju najevićih tradicionalnih religija na Kosovu.

Austrijskih diplomati, prisećajući se na tradicionalne dobre odnose sa Srbima i Albancima, spomenili su sve česte seminare u Beću i ocenili su da bi bilo dobro održati jedan seminar o Nacrtu zakona o veri i verskih sloboda. Austrijski ambasador u Beogradu, Hannes Poriaas stavio do znanja da tokom boravka na Kosovu, u funkciji ostvarivanja ove ideje imaće susrete i sa verskim poglavarima triju verskih zajednica: islamskoj, katoličkoj i pravoslavnoj.

Simbol dobročinstva i posvećenosti u svetu

U znak sećanja na 95. godišnjicu rođenja Majke Tereze, Skupština Kosova je 5. septembra ove godine održala svečanu sednicu, kojoj su pored poslanika prisustvovali i najviše ličnosti domaćih i međunarodnih institucija. Otvarajući ovu sednicu predsednik Skupštine Kosova **Nedžad Daci** je naglasio da je delo Gonde Bojadriu – Majke Tereze predstavlja delo običnog čoveka, odnosno duboko angažovanje koje izvire iz same ljudske prirode za pomaganje svih onih koji za to imaju potrebu.

Iskra koja zrači za beznadežne
Rad i delo Gondže Bojadžiu–Majke Tereze je običan rad običnog

čoveka, angažovanje koje izvire iz dubine ljudske prirode da pomogne druge i sve one kojima je pomoć potrebna.

To nije za pohvalu, jer je obaveza svih nas, ma gde se nalazili, to je načelo koje se rađa sa samim čovekom: da pomogneš i podržiš drugog kao sebe da druge ljude smatraš za svoje bližnje, za sestru, brata, roditelja, deo samog sebe, kao razložna bića koja imamo humanu misiju na ovom svetu.

Gondže Bojadžiu–Majka Tereza, na svom proputovanju uzdigla se u simbol dobročinstva i posvećenosti u čitavom svetu, uzdigla se svojim delom koji je bio veoma očigledan za mnoge ljude koja je ispružila

čitavom čovečanstvu čime je postala primer za slična dela u cilju povećanja ljubavi i solidarnosti među ljudima.

Tokom čitave svoje misije Majka Tereza je prenela i vaspitanje kao i tradiciju posvećenosti i gostoprimstva naših krajeva, albanskog naroda kojem je pripadala, jednog malog mesta koji je kasnije krajem XX veka postao primer uspešne intervencije i ujedinjenja čitavog sveta, prvi put u istoriji, za zaštitu naroda Kosova od genocida i nasilnog proterivanja sa svojih pradedovskih ognjišta.

Poštovanje Majke Tereze u ovoj Skupštini kosovskog naroda predstavlja čast i poštovanje i za samu

Skupštinu, predstavlja poštovanje i čast za sve nas koji se nje danas sećamo i koje ćemo se uvek sećati, ove naše i kćeri civilizacije, obeležavajući njenim imenom puteve, bulevare, škole i razne institucije, čime poštujemo njeno delo koje predstavlja vraćanje ka čoveku i sve što je ljudsko, povratak najboljim vrlinama kao pojedinac, narod i civilizacija.

Istorija koja je prevazišla sve nacionalne i verske granice

O ličnosti Majke Tereze u nastavku je govorio njen najpoznatiji biografa i saputnik, **Dom Lush Derdi**.

– Vekovi su nam je podarili, a mi smo je doživeli i nasledili. Mi samo pod našim istorijskim, nacionalnim i verskim prizmom možemo analizirati, svatiti i objasniti fenomen dobročinstva i ljubavi naše Majke Tereze. Nju je rodila naša ili rođena – albanska drevnost, a iznelo je na svetlo dana naše vekovno stradanje, vaspitalo je i nadahnulo naše dvadesetovekovno hrišćanstvo, uzdiglo je napaćenost, a postala je velika i besmrtna zahvaljujući njenoj ljubavi. Tako je naša kći, sestra i majka postala i ostala majka svih. To je stvarno čudo, neviđena i nečuvana istorija, novost koja je iznenadila i pridobila čitavo čovečanstvo, siromašne i bogate, velike i male, slobodne i porobljene, site i gladne, zdrave i bolesne, privilegovane i napuštene, vernike i nevernike. Ova istorija i geografija raspotranjena po čitavom svetu prevazišla je sve nacionalne, verske, polne i rasne granice, čime je sam život dobio smisao i novi značaj, posebno u odnosu na patnje, stradanja, siromaštva, zaraženima od gube i side – jednom rečju svih zala koje prete čovečanstvu. Tako je jedna obična ličnost, Gondže Bojadžiu,

učinila velika, rekao bih božanska dela, uvek potpomoćna snagom vere i nadahnuća ljubavlju, rekao je Dom Lush derdi.

U nastavku derdi je istakao da je naša Majka Tereza velika, neobična, neponovljiva, istaknuta i beatifikovana, što predstavlja čudno i ubedljivo svedočanstvo i utelovljenje naše istorije, tradicije i kulture, sa malo reči ali upornim radom, uvek prožet ljubavlju, dalekovidnošću, umnošću posebno sa puno srdačnosti i požrtvovanja. Ona je bila i ostala, pre svega – kći albanskog naroda i crkve albanskog naroda, Skopske Hristove parohije i na kraju jedina kći Kolj i Drane Bojadžiu. Nju je vaspitala njena porodica, vekovna tradicija i parohija, kao i pojedine istaknute ličnosti kao što su : otac Lazer Mjeda, Don Zef Franaj, otac Gasper Zadrime, otac Franjo Grindovec, otac Jan Rinković i mnogi drugi. Njen mladalački san da će postati pesnikinja, pevačica, glumica, plesačica, učiteljica – a kasnije misionarska sestra – u svemu se obistinilo, u početku u Kalkuti a zatim u Bengaliju a nešto kasnije u svim svetskim sirimašnim meridianima. Blizu 20. godina radila je kao profesor i upravnik mnogih srednjih škola u Kalkuti i njenoj okolini.

Godine 1950. godine osnovala je red misionara ljubavi kako bi služila siromašnim, 1960. godine osnovala je Bratstvo misionara ljubavi, a 1969. godine Saradnike Majke Tereze, laičke ili sekularne organizacije bez razlike na veru, naciju, rasu, kulturu i pol, sa jedinom namerom da pomognu siromašnima. Ova organizacija, jedina je u svetu takvog karaktera. Godine 1967 osnovala je Misionare ljubavi – Kontemplativni ogranak posvećen duhovnom životu i na kraju 1977. godine osnovala je Bratstvo rječi –

sveštenici za blagoslov najsiromašnih, jer kako je umela da kaže, njima nije potrebna samo pomoć u hrani, odeću, odelu i lečenju već, iznad svega, imaju potrebu da budu prihvaćeni i voljeni. Ostaće ovih pet ogranaka koje je ona osnovala, ostaće istorija, ostaće ova kultura i tradicija, pre svega ostaćemo mi.

Naša Majka Tereza savladala je indiferentizam, egoizam, egocentizam, komunističku i hedonističku ideologiju dokazajući još jednom da je čovek, uz božiju pomoć, skoro svemoguć. Ona je savladala zlo, jer je težila božijoj volji, tražila je boga posredstvom čoveka a čoveka posredstvom boga i nikada nije podelila ove dve velike istine: bog i čovek nisu u antagonizmu ili u ratu, već u solidarnosti i saradnji.

Majka Tereza, sa bogom u ljubavi a sa čovekom u bratstvu, mora poslužiti kao putokaz i strategija za premošćivanje i rešavanje mnogih i dalje otvorenih i nerešenih pitanja kod nas i u svetu. Drevna poruka koja je stalno aktuelna je ljubav, kao jedina snaga i mogućnost da bi smo promenili prvo sebe, zatim porodicu, društvo i čitav svet.

Iako se uvek borila protiv raznih zala i ropstva, naša Majka Tereza nije nikada zaboravila albanski narod. Ona je smogla snage i našla vremena da pet puta poseti Kosovo. Nažalost, mi smo tada imali preću posla i nismo imali vremena za nju. Međutim, ona se uvek molila bogu i posredovala kod najviših svetskih crkvenih krugova za rešavanje kosovskog pitanja i za mir u čitavom svetu.

Dosledna ambasadorka svetskih razmera

Bez Majke Tereze ne može se razumeti i razjasniti veliko angažovanje za Kosovo Pape Jovana Pavla drugog, Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija Kofi Anana, bivšeg Predsednika SAD Bila Klintonu kao i mnogo drugih,

kao i intervencija NATO-a na Kosovu tokom 1999.godine. Njena uloga je bila vrhovna i odlučujuća za nas, za institucionalizaciju našeg pitanja, za naše spašavanje i našu slobodu. To je najbolje posvedećeno prilikom smrti i sahrane Pape Jovana Pavla drugog, velikog prijatelja Albanskog naroda i celokupnog čovečanstva.

Odakle je Majka Tereza dobila sve to nadahnuće, snagu i viziju?

Od Boga i od naše milenijumske hrišćansko-albanske tradicije. Dakle, iz njenog ličnog, porodičnog, nacionalnog i međunarodnog iskustva.

Majka Tereza, naša ambasadorica svetskih dimenzija i naša najbolja lična karta i pasoš, učinila da mi kao narod dostignemo u pijadestal nobelizma za mir u 1979. godine, beatifikacija u 2003. godine i ubrzo, nadamo se i molimo za njeno skoro osvećenje – rekao je Dom Lush Gjergji.

Uvek u zaštiti ljudskog dostojanstva

O veliko liku Majke Tereze je, u nastavku, govorio Predsednik Akademije nauka i umetnosti Kosova, Akademik **Rexhep Ismajli**, koji je rekao da ova velika humanistkinja dvadesetog veka, koja je u celovitosti posebna ličnost sa njenim činjenjem, dobila najveća priznanja celokupnog čovečanstva od Indije do Sjedinjenih Američkih Država, od Kube do Albanije. Njen humanizam u delo i u zaštiti ljudskog dostojanstva, u zaštiti života, visoko je vrednovano i dodelom Nobelove nagrade za mir u 1979.godini. Plodovi njene neumorne delatnosti su mnogo značajni i nadovezani sa događajima u našem svetu.

Majka Tereza – Gongje Bojaxhiu, citirano je da je rekla za sebe: "Alбанка sam po krvlju, Indijka državljanstvom, katolkinja po veri,

vokacijom pripadam svetu, srcem u potpunosti srcu Jezusu". Rodjena u Skoplju 1910.godine u jednoj Albanskoj porodici iz Prizrena, porasla u tim sredinama i takvom mentalitetom, Gongje Bojaxhiu nadahnuta je mnoštvom od vrednosti koje će u njenom daljem razvoju, njenom svezemaljskom uobličavanju, postati vrline ličnosti, a zašto ne i načina realizacije prosledjenih pitanja, proširujući vrednosti njene sredine po celom svetu. Vrednosti, kao ljudska tolerancija, verska, etnička i drugo, koje se nadovezuju za ljubav prema čoveku i Bogu, izvor ili rezonancije mogu imati u najmanju ruku za određeni deo i u onome što je ona ponela sa sobom iz svoje zemlje i svog naroda sa već vekovnim iskustvom suživota sa ostalima, s više vera i etnita, s dužom tradicijom vrednovanja i poštovanja drugog, različitog i drugačijeg.

Godine 1990., kada smo mi na Kosovu prošli kroz teška vremena, simbol supatnje, ljubavi, solidarnosti, laureat Nobelove nagrade za mir, za dela koje je sublimirao i simbolizirao njen život i njeno delo, izabrana je za počasnog člana Akademije nauka i umetnosti Kosova. Ova Akademija oseća se zbog te činjenice privilegovanom, onako kako se Albanci osećaju ponosnim i privilegovanim zbog činjenice što su imali mogućnost da svetu daju jednu takvu svetu figuru. Majka Tereza je otišla sa ovog sveta 1997. godine, ali vrednosti njenog dela i lika sve više su porasle. U 2003.godini, Majka Tereza je beatifikovana od strane Pape Jovana Pavle drugog koji je, takodje, jedna ličnost potpuno izvanrednih razmera. Jučerašnje je otišlo, sutrašnjica još nije pristigla. Imamo samo današnjicu, neka otpočne, rekla bi Majka Tereza. To je jedna često puta citirana izreka, koja sama po sebi govori o prirodi njenog angažovanja. To se nadovezuje sa

životom, sa ljudskim opstankom. U tom zalaganju za čovekov život, Majka Tereza je celi vek provela u zaštiti onih koje je život nadmoćio, bolesnih, odbačenih od društva, ubogaljenih i siromašnih. Humanistkinja bez premca.

Humanizam Majke Tereze nije apstraktan. Male stvari su zaiste male, ali verovati u male stvari je velika stvar, rekla bi ona – jer to život čine. Vrednosti, kao solidarnost, humanizam, stremljenje za slobodom i mirom, ljubav i zahtev za ljudsko dostojanstvo i poštovanje mogli su se uočavati u svakoj prilici i stalno sa onim što se dešavalo u kosovskom društvu, i pored izvanredno velikih teškoća koje su bile zahvatile zemlju. I naspram primernog izlivanja militarne i paramilitarne, policijske i druge mržnje Srbije nad ovom malom zemljom, poteškoće ove koje su se nadživele istrajnošću naroda Kosova i uz veoma dragocene pomoći i međunarodne solidarnosti, i pored ne tako malih poteškoća u obnovi zemlje, ovaj narod nastavlja da gaji vrednosti solidarnosti, humanizma i suživota sa susedima.

Ne samo radi nadovezivanja sa uzvišenim idejama, nadahnutim u idejama i delu Majke Tereze, i ovom prilikom, smatram potrebnim naglasiti verovanje koje ima naš narod da će u predstojećim kretanjima u odnosu na međunarodni faktor i susede, sloboda i ljudsko dostojanstvo, osnovno stremljenje za ravnopravne odnose po ljudskim merilima i moralu, mir i druge vrednosti biti zaštićene i zagarantovane.

Ovaj narod veruje da se one mogu sačuvati i zaštititi potpunom nezavisnošću zemlje i poštovanjem njegove volje, koja je poverena institucijama proizašlih od slobodnog glasa, naglasio je Akademik Rexhep Ismajli.

Pitanje nadležnosti ne bi trebalo shvatiti samo kao ukras

Da se prenose većina odgovornosti, osim izvesne manje doze koja će i dalje ostati odgovornost SPGS-a Obezbediti ravnopravan pristup u policiji i pravdi

Postoji politička spremnost, kako u Nju Jorku, takođe i na Kosovu, za prenošenje nadležnosti u oblasti sigurnosti. Poveriti narodu Kosova pitanje kompetencija ne bi trebalo shvatiti samo kao ukras, nego da se prenose odgovornosti u najvećem delu, osim izvesne manje doze koja će ostati i dalje odgovornost SPGS-a. U tom duhu već je započela jedna ubrzana dinamika aktivnosti oko prenošenja nadležnosti. Nivo intenziteta ovih poslova će biti u stalnom porastu do formiranja Ministarstva unutrašnjih poslova. Bile su ove neke od konstatacija sa zajedničkog sastanka Komisije za emergentnu pripravnost i Komisije za javne službe, lokalnu administraciju i medije Skupštine Kosova, predvođenog od predsednika ovih

komisija: Naim Maloku i Nekibe Kelmendi. Na tom susretu, kome su prisustvovali i šefovi parlamentarnih grupa, rukovodilac I stuba UNMIK-a, g. Jean Dussourd, kao i predstavnici OSCE-a i UNMIK-ove policije, bilo je reči o procesu prenošenja nadležnosti u oblasti sigurnosti.

Stanje sigurnosti na Kosovu treba da preuzmu u svoje ruke sami kosovari, kako bi se borili protiv korupcije i organizovanog kriminala. U svim budućim strukturama u oblasti sigurnosti uključiti i pripadnike manjina, odnosno obezbediti podjednak pristup u policiji i pravdi, garantirati život svih građana. Kosovska policijska služba treba da bude jedna, dakle moraju se raspuštati paralelne strukture. Sav

ovaj transfer kompetencija će se učiniti korak po korak, naglasio je g. Jean Dussourd, govoreći o glavnim principima koje valja primeniti prilikom prenošenja nadležnosti, odnosno formiranja Ministarstva sigurnosti.

Ovom prilikom vodjena je šira rasprava, koja će se i dalje nastaviti, zadržavajući se na utvrđivanju što boljih rešenja u prenošenju nadležnosti, posebno oko Nacrta pravilnika o Policijskoj službi Kosova, o kojoj bi po mišljenju Naima Malokua trebalo upotrebiti izraz Kosovska policija. Od strane diskutantata bilo je mnogo primedbi da se nekim rešenjima koja se nude iz Plana o pronešenju nadležnosti ima i povratka unazad, u 1975. godini, ili i u 2000–2001. godini.

SEDNICA PARLAMENTARNE KOMISIJE ZA ZDRAVSTVO, RAD I SOCIJALNO STARANJE

Pospešuje se rad na dalje razmatranje Nacrta zakona o pravima učesnika rata OVK-a...

Veoma je potrebno upornije angažovanje na pospešivanju rada oko daljeg razmatranja Nacrta zakona o pravima učesnika rata OVK-a, porodica palih boraca i civilni žrtava rata, kako bi se ovaj Nacrt zakona što pre usvojio na Skupštini Kosova. To je jedinstvena konstatacija sa današnje sednice Komisije za zdravstvo, rad i socijalno staranje, kojom je predsedavala Fatmire Mulhaxha Kolqaku, predsednica Komisije, kojoj su prisustvovali i šefovi parlamentarnih grupa Skupštine Kosova, kao i ministar za rad i socijalno staranje, Ibrahim

Selmanaj.

Učesnici su imali u obzir da se radi o veoma značajnom Nacrtu zakona, pošto će od njega, nakon usvajanja, pridobiti kategorije koje su doprinele oslobodenju Kosova. Obzirom na činjenicu da Nacrt zakona sadrži u sebi vrlo osetljivu materiju, a uzimajući u obzir i dosadašnje primedbe koje su date na ovaj Nacrt zakona, kako u parlamentarnom postupku, tako i od strane drugih subjekata, doneta je konstatacija da se date primedbe ugrade u tekst Nacrta zakona. To treba da učini Ministarstvo za rad i socijalno staranje kao sponzor

ovog Nacrta zakona, kao bi zatim komisija nastavila rad na podnošenju amandmana na Nacrt zakona i isti razmotrio i usvojio na Skupštini Kosova. Povodom ugrađivanja ovih primedaba, dopuna i sugestija, rečeno je da treba uzimati u obzir i primedbe date od strane kancelarije SPGS.

Na sednici je bilo reči i o finansijskim troškovima koje iziskuje primena ovog zakona. U vezi s tim rečeno je da će za primenu zakona biti potrebno ukupno 7,3 miliona evro, tako da za osiguranje tog iznosa treba obezbediti još 2,6 miliona evro.

Evropska perspektiva za zemlje regiona i za Kosovo

Osmatranje za učlanjenje u projekat za stabilizaciju i pridruživanje

Parlamentarna komisija za međunarodnu saradnju i evroatlantske integracije, kojom je predsedavao Sabri Hamiti, predsednik, primila je danas u radni susret predstavnike Direkcije za proširenje Evropske unije Therese Sobieski i Economides Militiadis, radi razmene mišljenja o evropskoj perspektivi Kosova i pravilima učlanjenja zemalja regiona zapadnog Balkana u projekat za stabilizaciju i pridruživanje.

Uzimajući reč pred članovima Parlamentarne komisije za međunarodnu saradnju i evroatlantske integracije, gospođa Sobieski je rekla da Kosovo ulazi u

značajnu fazu utvrđivanja njegovog statusa i da su zemlje Evropske unije vrlo zainteresovane za pozitivne procese na Kosovu i u regionu. Ona je naglasila da je Kosovu svakako potrebna evropska perspektiva i da se želi da zemlja ne zaostaje na planu ekonomskog i demokratskog razvoja. Ona je, međutim, objasnila da postoji duga procedura osmatranja zemalja u regionu za učlanjenje u projekat za stabilizaciju i pridruživanje. Ona je ukazala na vrlo značajan posao koji očekuje Vladu i druge institucije Kosova na ispunjenju standarda. Vi ste jedna mala ambasada i lideršipu Kosova treba jasno ukazati

na evropsku agendu, rekla je Sobieski.

Predsednik Komisije Hamiti, ali i ostali članovi Komisije Redžepi, Krasnići, Surroi, Jagcilar i drugi su izrazili volju svojih subjekata i građana Kosova za stalnu saradnju sa zemljama Evropske unije i postepeno učlanjenje Kosova u svim evropskim i evroatlantskim mehanizmima. Oni su izrazili zadovoljstvo što je Savet bezbednosti OUN otvorio pitanje utvrđivanja statusa i izrazili uverenje da će se nakon nezavisnosti zemlje otvoriti perspektive za ubrzani ekonomski i društveni razvoj Kosova.

ODRŽANA NACIONALNA KONFERENCIJA NEFORMALNOG KLUBA PARLAMENTARNIH ŽENA KOSOVA

Tokom rada grupe su razmotrile socijalne, obrazovne i vaspitne, kao i zdravstvene teme

U prostorijama Skupštine Kosova danas je održana Nacionalna konferencija neformalnog kluba parlamentarnih žena Kosova, pod predsedništvom Samije Zećiraj i Flore Brovine, koopredsednice ove organizacije. Rad ove Konferencije pozdravili su predstavnici kancelarija NDI-a Francuske, Švajcarske, UNMIK-a kao i Vlade Kosova. Poželevši im srećan rad, međunarodni predstavnici obećali su bespoštednu pomoć u odvijanju aktivnosti neformalnog Kluba parlamentarnih žena Kosova. Predstavnik NDI-ja je ovom prilikom kooprdsednicima uručio je knjigu gosp.Olbrajt i sliku gde se vide

članovi ovog subjekta parlamentarnih žena sa bivšom sekretaricom SAD. Svi učesnici su bili mišljenja da će ovaj subjekat dati značajan doprinos unapređenju pozicije žena u društvenom, političkom i privred-

nom životu. Posle završetka svečanog dela, konferencija je nastavila rad u radnim grupama prema odgovarajućim temama. U grupama su se razmotrile socijalne, obrazovne i vaspitne, kao i zdravstvene teme.

Bečki sastanak je bio nastavak u nizu neformalnih sastanaka između Kosova i Srbije

Kosovska delegacije je isto kao i delegacija iz Srbije imala tretman državnog ranga

Komisija Skupštine Kosova za javne službe, lokalnu administraciju i medije kojom je predvodila Nekibe Keljmendi, organizovala je jednu raspravu na kojoj je pozvan i gospodin Lutfi Haziri, ministar za lokalnu administraciju. Rasprava se odnosila na proces decentralizacije sa posebnim osvrtom na sastanak ministra Hazirija sa njegovim srpskim kolegom, Zoranom Lončarem. Na početku sastanka je ministar Haziri opširno govorio o inicijativu i sadržaju sastanka, istakavši da je pomenuti neformalni sastanak koji je održan u Beču nastavak je u nizu neformalnih sastanaka između Kosova i Srbije. Sastanak je održan na inicijativu i posredovanje specijalnog izaslanika GS OUN-a, Kai Aide, a podržali su ga kancelarije Kontak-grupe, Vlada Kosova, Ured predsednika Kosova i predsednik Skupštine Kosova. Kosovska delegacija je isto kao i delegacija iz Srbije imala tretman državnog ranga što je iritiralo srpsku delegaciju. Na tom sastanku je razgovarano o decentralizaciji, o vraćanju katastarskih knjiga na Kosovu,

kao i o protokolu povratka raseljenih. Razlika u mišljenjima stranaka na tom sastanku je bila velika. Dok je Kosovska delegacija bila za reformu lokalne vlasti, odnosno za primenu Plana "B" o decentralizaciji, srpska strana je zahtevala teritorijalnu reorganizaciju. To je bilo izraz njihove bojaznosti od rizika predominacije albanske većine u pilot opštinama Gračanica i Parteš. Oni to pokušavaju da pitanje decentralizacije uvedu u okviru međunarodnih garancija, prilikom pregovaranja o statusu Kosova, istakao je Haziri. članovi Komisije su postavili mnoga pitanja i razno su ocenili karakter posete i proces decentralizacije. Od pojedinih diskutanata je izneto mišljenje da taj susret ima političke implikacije samim tim što se razgovoralo o unutrašnjim pitanjima Kosova. Učesnici sastanka nisu imali primedbe na stavove ministra Hazirija o Bečkom sastanku. Komisija je bila jednoglasna da je potrebno pospešivati proceduru usvajanja zakona koji će regulisati pitanje formiranja i funkcionisanja novih opština.

JAVNA RASPRAVA O NACRTU ZAKONA O OBRAZOVANJU I STRUČNOM OSPOSOBLJAVANJU, U PARLAMENTARNOJ KOMISIJI ZA OBRAZOVANJE...

Osnova za podsticaj razvoja obrazovanja i stručnog osposobljavanja

Komisija za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omadinu i sport Skupštine Kosova, kojoj je predsedavao Enver Hodžaj, predsednik Komisije, održala je danas javnu raspravu o Nacrtu zakona o obrazovanju i stručnom osposobljavanju, koji je u načelu već usvojen od Skupština Kosova. Učesnici u raspravi su jedinstveni u konstataciji da je ovaj Nacrt zakona izrađen u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima i da nudi dobru osnovu za utvrđivanje segmenata koje on obuhvata, dok će se isti dopuniti upućenim primedbama i datim amandmanima u cilju podsticanja razvoja obrazovanja i stručnog osposobljavanja.

Osnovni ciljevi ovog Nacrta zakona je obezbeđivanje pravne infrastrukture za obrazovni sistem, izgradnju jedinstvenog sistema obrazovanja i stručnog osposobljavanja, kako za javne tako i za privatne institucije, uključivanje obrazovanja i stručnog osposobljavanja u proces ekonomskog napretka i socijalnog blagostanja, znajući da se Kosovo nalazi u fazi tranzicije, kao i poboljšanje mogućnosti zapošljavanja – ponude kadrova.

Kosovo nema nacionalnu strategiju obezbednosti

*Bezbednosno stanje na Kosovu je stabilno – kriminalne grupe deluju
Policija zna koji su ljudi pod maskama*

*U fazi razgovora o statusu zemlje može se očekivati povećana
aktivnost pripadnika srpskog MUP-a na Kosovu*

Uznemirenje o bezbednosnom stanju na Kosovu, nakon vesti o diverzivnoj delatnosti raznih grupacija, dovelo je do toga da parlamentarna Komisija za emergentnu pripravnost poziva, kako bi izvestili o stanju odgovornosti za bezbednost na Kosovu: pukovnika Sheremet Ahmeti, predsedavajući Departmana za javni red, savetnika SPGS-a za policiju i pravosuđe, g. Nick Booth i savetnika premijera za bezbednost, g. Ramadan Qehaja.

Pukovnik Ahmeti, njegov savetnik g. Torres i g. Booth, stanje bezbednosti na Kosovu su opisali kao stabilnom, ali, priznali su da razne kriminalne grupe, samoproglašeni sa patriotskim imenima, deluju na Kosovu. Oni su tvrdili da znaju ko su uniformisani i maskirani ljudi koji se pojavljuju u raznim tačkama, uglavnom u Dukadjinu, izazivši se da će se protiv njih delovati, u potrebnom trenutku, zajedničkim snagama KPS-a, UNMIK policije i KFOR-a.

Savetnik premijera za bezbednost, general Ramadan Qehaje bio je veoma kritičan o bezbednosnom stanju. On se, naglašavajući da govori u svoje ime a ne u ime Vlade ili premijera, izrazio da na Kosovu deluje

više od jedne hiljade pripadnika srpskog MUP-a, koji su plaćeni od strane Beogradskog režima, na stotinu srpskih penzionisanih policajaca i veliki broj paramilitaraca. Nije za čudjenje ako se oni aktiviraju, posebno početkom razgovora o statusu, naglasio je Qehaja i dodao da bi stanje mogli tensionirati ekonomski i socijalni problemi, kao i grupacije koje se supostavljaju pregovorima o statusu zemlje.

Poslanici Skupštine Kosova, članovi Komisije za emergentnu pripravnost su izrazili svoje uznemirenje o tome zašto Kosovo, i dalje nema nacionalnu strategiju bezbednosti.

Učesnici ovog susreta su se, s druge strane, složili da bi u funkciji poboljšanja stanja bezbednosti na Kosovu trebalo osnivati jednu službu za unutrašnja pitanja (pojedini su je nazvali Nacionalnom inteligentnom službom). Oni su se, takodje, složili, da će se osnivanje (do kraja godine), Ministarstva za unutrašnje poslove i Ministarstva pravde, uz povećanje efikasnosti sudova, veoma pozitivno odraziti na bolju sigurnost na Kosovu.

Usvojena inicijativa za izradu Nacrta zakona o izborima

Komisija je raspravljala o nizu usvojenih zakona u Skupštini Kosova, a koji su osporeni i još uvek neproglašeni od strane SPGS-a

Parlamentarna komisija za sudska pitanja, zakonodavstvo i Ustavni okvir, na sednici kojom je rukovodio Hydajet Hyseni, predsednik komisije i na kojoj su učestvovali i predstavnici pravne kancelarije Vlade i UNMIK-a i OEBS-a, raspravljala je o nizu usvojenih zakona u Skupštini Kosova, a koji su osporeni i još uvek neproglašeni od strane SPGS.

Predstavnik Pravne kancelarije UNMIK-a John Cubban, navodeći razloge ne proglašavanja nekih zakona, uglavnom iz civilne oblasti je rekao da Zakon o stvarnom pravu reguliše pitanja koja spadaju u rezervisanu oblast. Razlog zakašnjenja Zakona o obligacijama je nejasan zbog pravnog jezika (verzija na engleskom). On je naveo niz objašnjenja i o drugim zakonima čije proglašenje kasni.

Predsednik Komisije Hydajet Hyseni je istakao ideju o formiranju radne grupe u sastavu od predstavnika Parlamentarne komisije za zakonodavstvo i pravnih kancelarija UNMIK-a i Vlade, kako bi se prevazišli problemi zakašnjenja na proglašavanja usvojenih zakona.

Parlamentarna komisija za sudska pitanja, zakonodavstvo i Ustavni okvir je usvojila inicijativu za izradu Nacrta zakona o izborima. Rečeno je da po tom pitanju radi i OEBS i Forum za izbore, ali je zaključeno da oni mogu ponuditi modele i bolje usluge, ali nemaju nadležnosti za izradu zakona.

članovi Komisije na istoj sednici su razmatrali preporuke funkcionalnih komisija za tri nacrta zakona koji su u postupku: Nacrt zakona o upotrebi jezika, Nacrt zakona o zdravstvenom inspektoratu i Nacrt zakona o stranim investicijama.

Slabo menadžiranje i naplaćivanje dugova dovode u pitanje predviđanja u ovoj oblasti

Razvoj energetskega sektora i njegovo racionalno korišćenje stvara pretpostavke za ekonomski rast kao i za povećanje kvaliteta usluga i životnog standarda.

Na sednici od 3. oktobra, Skupština Kosova je razmotrila Nacrt energetske strategije za period 2005–2015. godine, koju je nedavno utvrdila Vlada Kosova i dostavila Skupštini na razmatranje.

U ime Ministarstva za energiju i rudarstvo, pred poslanicima Skupštine, obrazloženje o ovoj strategiji podneo je Ethem Čeku.

Energetska strategija Kosova, rekao je na početku Ethem Čeku, je izrađena u skladu sa Zakonom o energiji i Programom Vlade Kosova. Ona predstavlja osnovni okvir kojim će se, nakon usvajanja u Skupštini Kosova, utvrditi razvojni ciljevi i prioritete energetskega sektora.

Strategija je zasnovana na sledećim zakonima i studijama : Zakonu o energiji, broj 2004/8, Zakonu o regulatoru energije, 2004/9, Zakonu o električnoj energiji 2004/10, Uredbi o rudnicima i mineralima, 2005/3, Zakonu o zaštiti životne sredine, 2003/9, Sporazumu o korisnicima energije, kao i na studijama poznatih institucija.

Energetska strategija je izrađena prema konceptu tržišne privrede, stoga poštuje dva osnovna načela: demonopolizaciju energetske infrastrukture i korporatizaciju KEK-a i otvoreno tržište za sve učesnike.

Značaj energetskega sektora za

budući razvoj Kosova treba posmatrati sa dva aspekta: u funkciji stvaranja energetske infrastrukture za dinamičniji ekonomski i socijalni razvoj, uz zaštitu životne sredine i očuvanje značajnih resursa primarne energije, posebno lignita, kao i njegovo racionalno korišćenje u kontekstu ukupne razvojne strategije Kosova. Razvoj energetskega sektora i racionalno korišćenje energije stvara pretpostavke za ekonomski rast kao i za povećanje kvaliteta usluga i životnog standarda. S druge strane dinamika i kvalitet ovog razvoja utiču na povećanje potreba za energijom. Vizija strategije za razvoj energetskega sektora na Kosovu (SEK) podrazumeva da energetskega sektor bude tehnološki unapređena celina; finansijski održiv; deo regionalnog i evropskega sistema energije kao i da doprinosi budžetu, a ne samo da koristi sredstva Konsolidovanog budžeta Kosova (KBK). Sektor za razvoj energije na Kosovu mora biti tehnološki unapređen i finansijski održiv sistem kao i da postane deo regionalnog i evropskega sistema energije. On bi u ovom periodu prerastao sa sektora koji zavisi od budžetskih sredstava i subvencija, na sektor koji će doprineti budžetu Kosova, odnosno sa uvoznika na značajnog izvoznika energije.

Misija SEK – a je promovisanje racionalnog i održivog korišćenja prirodnih resursa u funkciji ekonomskog razvoja, zaštite

životne sredine i obezbeđenja socijalnog blagostanja na Kosovu.

Na osnovu analize postojećeg stanja, ciljevi Strategije za razvoj energije u periodu 2005–2015. godine su: da se u ovom periodu obezbede kapaciteti za proizvodnju električne energije od najmanje 1800 megavata, kako bi se obezbedilo održivo snabdevanje potrošača na Kosovu i izvezlo 30–50% proizvedene energije.

Poboljšanje stanja u ekonomskom sektoru, putem rekonstrukcije i reorganizacije KEK-a kao i povećanje njegove konkurentne sposobnosti, uz obezbeđenje do 2009. godine potpuno naplaćivanje fakturisane električne energije.

Modernizacija prenosne i distributivne mreže i njeno povezivanje sa regionalnom i evropskom mrežom kao i svodenje tehničkih gubitaka na nivo međunarodnih standarda do 2010–2012. godine.

Povećanje neophodnih finansijskih izvora i efikasno upravljanje investicijama, sa posebnim akcentom na obezbeđenje povoljnijih uslova za strane investicije, koje treba da dostižu nivo od 60% ukupnih investicija u ovom sektoru. Do kraja 2012. godine, regionalni centri Kosova treba da se uključe u sistem centralnog grejanja i da se Kosovo poveže sa regionalnom naftovodom.

Saniranje posledica nastalih u ter-

moelektranama do 2010. godine, kao i tačna primena visokih normi i standarda za zaštitu životne sredine prilikom izgradnje novih kapaciteta za proizvodnju električne energije, uz nastojanje da se izvrše obaveze koje proizilaze iz sporazuma KYOTO-a.

Povećanje svesti o značaju racionalnog korišćenja energije i ostalih alternativnih izvora energije.

Osetno povećanje domaćih kapaciteta za istraživanje, razvoj i primenu naprednih tehnologija i savremeno menadžiranje u javnim institucijama i preduzećima energije.

Aktivni činilac na regionalnom energetskom tržištu

Fatmir Redžepi je naglasio da Kosovo svojim postojećim energetskim resursima ima realne preduslove da postane značajan i aktivan činilac na regionalnom energetskom tržištu. On je ocenio da će ekonomski razvoj zemlje zavisiti, ne samo od raspoloživih resursa, već i od njihove efikasne valorizacije, korišćenja i menadžiranja. Da bi se ovo postiglo, Skupština i Vlada Kosova moraju uporedo raditi na: izradi zakonskog osnova, koji bi trebalo okončati u ovoj godini, kojim će se pokrivati privredne oblasti i to: za investicije, koncesije, rudnike, proces eksproprijacije i dr. zatim usvajanje desetogodišnje strategije o razvoju energije izrađene od strane Ministarstva za energetiku i rudarstvo, preuzimanje nadležnosti, kao i utvrđivanje mera i politike za njenu implementaciju. Ponudena strategija je u potpunom skladu sa zakonskim okvirom, dok se njome utvrđuju osnovni ciljevi iz oblasti energetike, polazeći od trenutno procenjenog stanja, koje je veoma nepovoljno u energetskoj industriji, i neophodnih mera i

politike za njenu reformu i reorganizaciju kako bi se poboljšali ekonomski efekti kao i alternative za korišćenje gasa i nafte u budućnosti. Posebno je tretirana revitalizacija postojećih termoelektrana, podizanje novih kapaciteta kao i modernizacija prenosne i distributivne mreže uz poštovanje ekoloških standarda, očuvanje životne sredine, primenu odgovarajućih kriterijuma za najnaprednija tehnološka rešenja i ispunjenje obaveza kako bismo postali deo regionalnog i evropskog energetskog sistema.

U okviru nje data je i alternativa organizovanja ovog sektora prema novom konceptu upravljanja, kako ovaj sektor ne bi zavisio od budžetskih subvencija, već bi postao profitabilan i izvozni sektor kosovske privrede. U okviru podrške u ovoj strategiji posebno je značajna uloga međunarodnih finansijskih institucija, kao i uloga domaćih institucija u njenoj primeni, i to uz punu saradnju i transparentnost tokom perioda 2006–2015. godine.

Ne treba imati iluzije

Bajruš Demailji je naglasio da se ovaj dokumenat ne može implementirati na način na koji je postavljen, čak pojedini njegovi segmenti bi štetno uticali ukoliko bi se sprovedli. Ovako kako je ova materija postavljena i u nedostatku mnogih neophodnih parametara, više bi mogao biti nazvan dokumentom jedne orijentacione politike o energiji nego njenom strategijom.

Poznato je da još od 1981. godine nije izvršen popis stanovništva na Kosovu, a najvažniji parametar je broj stanovništva, koji u ovom trenutku nije tačno utvrđen, kao ni dohodak po stanovniku, to jest nedostaje realan ekonomski parametar kao i analiza konkretnih sta-

tistika o tendencijama razvoja energetskog sektora u zemljama u okruženju. Jedna od najdiskutabilnijih, odnosno pogrešnih premisa ovog dokumenta je osnov da rezerve lignita iznose 12 milijardi tona. Ja sam konsultovao mnoge stručnjake i oni su mi rekli da ne treba imati takvih iluzija, kada se zna da su rezerve lignita koje se mogu eksploatisati iznose 5 do najviše 6 milijardi tona. Ovim ne želim da kažem da ovih 6 milijardi nije dovoljno, ali to pokazuje da strategija nije zasnovana na parametrima domaćih studija, već se oslanja na podatke koje je servirao Beograd mnogo godina ili decenija ranije.

Na strani 25. govori se o procesu rekonstrukcije KEK-a u cilju prevazilaženja trenutne situacije u energetskom sektoru. Ovo stanje se ne može prevazići dok se ne razjasne mnoga pitanja koja se odnose na KEK i dok se ne preispitaju kriminalne i koruptivne pojave u radu rukovodstva KEK-a. Tamo i dalje ima mnogo međunarodnih i domaćih trašlera, tako da bez raščišćavanja ovih i sličnih pitanja ne mogu se razrešiti ni problemi oko naplaćivanja dugova.

Mazlum Kumnova je rekao da ulaganja od strane Konsolidovanog budžeta Kosova u KEK tokom tri poslednje godine, iznose 250 miliona evra. Građani Kosova ne uživaju plodove ovih investicija, pa se može reći da su efekti ovih ulaganja ravni nuli. Sredstva koja su izdvojena za ove potrebe mogla su se upotrebiti za druge važnije namene, na primer, za povećanje plata u obrazovanju i sl. Da su ta sredstva bila uložena u mala i srednja preduzeća, ona bi i dalje bila u opticaju, a na način na koji su potrošena, slobodno možemo reći da su uništena, odnosno izgorela su u visokim pećima termoelektrana Kosovo "A" i Kosovo "B". Strategijom o razvoju energetike na

Kosovu predviđa se da se blokovi Kosovo A, do 2006. godine, prodaju privatnim investitorima. Imajući u vidu stepen naplaćivanja utrošene električne energije, koji se trenutno kreće u granicama između 32 i 35%, postavlja se pitanje – koji bi investitor ulagao u ovoj oblasti i pod ovim okolnostima? Zdrava pamet i ekonomska logika kažu – niko, osim ako neko namerava da opere novac.

Da li će mogući investitor usloviti koncesionalno ulaganje odobranjem izvoza struje, šta će se onda dogoditi sa javnom službom zaduženom po zakonu, gde će ostati objektiv snabedavanja električnom energijom, dok strategija ima za cilj snabdevanje građana električnom energijom tokom 24 časova. Postojećim kapacitetima Kosovo pokriva 80% potrošnje, ali ukoliko budemo prodali blokove termocentrale "A", da li ćemo uvoziti struju i ukoliko je uvozimo, koliko ćemo platiti za tu struju. Iz kojih izvora će se snabdevati ti blokovi ugljem, ili ko će platiti za dislokaciju sela Hade i Sibovac i gde će se naći finansijski izvor za njihovu dislokaciju. Možda će ministar finansija g. Šatri obezbediti ta sredstva, ali ova Skupština treba da zna odakle će se obezbediti ta sredstva i koliko će koštati narednom kosovskom budžetu dislokacija tih sela i kako će se vratiti uložena sredstva Konsolidovanog budžeta Kosova.

Ova Skupština treba da preuzme i odgovornost da te investicije ne dožive sudbinu 250 miliona investiranih tokom 3 protekle godine. Strategijom se predviđa da se odmah formira operator sistema prenošenja i tržišta energije. Ko će u tome investirati, koliko će to koštati Kosovo i koje su dobiti od formiranja tog operatora. Strategija predviđa formiranje kompanija za snabdevanje. Kako se zamišlja formiranje jedne pilot kompanije, kada imamo stopu naplaćivanja 32–35%. Da li je to moža

potrošače i da u okviru međusobne razmene električne energije u okviru energetskog sistema u regionu i šire, izvrši svoje obaveze. U vezi sa pitanjem koje se odnosi na finansiranje razvoja energetike na Kosovu, Brajšori je poručio da treba zaboraviti to da razvoj energetike na Kosovu treba da zavisi ili da se izvrši samo iz sredstava Konsolidovanog budžeta Kosova. Privatizacija treba da ima određene segmente energetskog sistema, kao i druge oblike finansiranja, kao što su koncesije, zatim i druge oblike aranžiranja finansiranja. Zbog toga KEK, pa i Vlada, ne mogu da zasnivaju razvoj strategije u iskorišćavanju sredstava Konsolidovanog budžeta Kosova, jer je jasno da ta sredstva ne postoje. U posleratnom periodu stalno se eksperimentisalo KEK–om, čak i do otvorenih zloupotreba. KEK–om mogu upravljati oni koji znaju i žele da dobro upravljaju. Ni jedna, ni druga komponenta se do sada nije potvrdila u KEK–u. Zato smatram da je isuviše paradoksalno produženje takvog ugovora. Suviše teško deluje nedavna izjava za medije jednog od zvaničnika četvrtog stuba da se menžiranje KEK–om nadovezuje investicijama koje treba uložiti inostrani donatori u KEK–u. To nas podseća na teorije iz prošlosti. Upravljanje KEK–om treba da učine oni koji to znaju i žele i to ljudi domaćeg, a ne međunarodnog faktora.

Gani Koci je izrazio mišljenje da je energetska kriza na Kosovu bila i jeste posledica krize menažiranja celokupnim sistemom i energetskim resursima na Kosovu. Energetska kriza na Kosovu je prouzrokovala slab razvoj i zaostajanje u privredi, prouzrokovala je smetnje u proizvodnji, biznisu i civilnom društvu. Te posledice i uznemirenja su rezultat energetske politike ili nepolitike koja nije postojala na Kosovu, nekontrolisanog i slabog delovanja, korumpiranog upravljanja našim energetskim izvorima, slabog menažiranja domaćih, ali i međunarodnih ekipa. Više se menažiralo novcem koji je dospeo u ime energetskih projekata, nego projektima, a rezultat toga je nula. I pored konstatacija da je do sada investirano 400–500 miliona evra iz stranih donacija i 240 miliona evra iz ionako siromašnog budžeta Kosova, za te slabosti i neuspehe do danas niko nije snosio odgovornost.

Razvoj strategije se ne može zasnivati na sredstvima Konsolidovanog budžeta Kosova

Bedžet Brajšori je uočio da na 20-toj stranici Strategije, gde se govori o proizvodnji električne energije ili u tački 5.1 o objektivima Strategije, decidivno se kaže: "U tom periodu treba raspolagati kapacitetima proizvodnje električne energije od najmanje 1.800 megavata kako bi se obezbedilo održivo snabdevanje potrošača na Kosovu i izvezilo 30–50%". Ja mislim da deo o izvozu treba izbrisati. Kosovo treba da proizvodi električnu energiju koliko da normalno razvija svoju privredu, da redovno snabdeva sve svoje

Ibuš Jonuzi je naglasio da smo u parlamentarnoj komisiji detaljno razmotrili Nacrt strategije razvoja energetike na Kosovu za period od 2005–2015. godine, pošto je bio prisutan i ekspert iz odgovarajuće oblasti. Izrada razvoja strategije energetike je preduslov za bolju organizaciju društva na Kosovu. U ostalom, primedbe koje su sada date i diskusije koje smo imali u parlamentarnoj komisiji, eksperti iz ministarstva su se obavezali da ih ugrade u Strategiju. Zato mislim da

vredi i zasluži da se Strategija podrži i usvoji od strane Parlamenta obzirom da je bolje imati nekakvu, nego nikakvu strategiju razvoja energetike na Kosovu.

Ministar Ethem Čeku je zahvalio diskutantima na podršci strategije, izražavajući priznanje za sve date kritike i primedbe. Što se tiče rudnika u Sibovcu, koji je proglašen zonom od posebnog interesa, to je u skladu sa Zakonom o prostornom planiranju. Kada se radi o pitanjima životne sredine, i kada bismo hteli da učinimo ustupke, ne možemo to učiniti, jer uvek treba imati u obzir međunarodne konvencije i Zakon o životnoj sredini. Što se tiče plana izgradnje kapaciteta koji su potrebni Kosovu, isti treba da usvoji Skupština.

U odnosu na menadžment ne želim da se zadržim na svojim komentarima, jer sada govorimo o strategiji. Zatražili smo podršku parlamentarne komisije, konsultovali smo se i izneli svoje stavove. Nismo zadovoljni međunarodnim menadžmentom na Kosovu.

U nastavku, on je rekao da je dat vrlo detaljan plan finansiranja, na kome je radila dobra ekipa eksperata. Mi vidimo kao značajnu razvojnu mogućnost investiranja privatnog kapitala u sektor električne energije, a atvaranje novog rudnika u Sibovcu, plan revitalizacije blokova Kosovo "A" treba da prolazi kroz privatni sektor, odnosno ulaganje privatnog sektora u oblast električne energije. To su neka naša kretanja i ja bih još jednom zamolio parlamentarnu grupu PDK da bude saučesnik u toj strategiji, obzirom da smo zajednički razgovarali i radili na tome.

Da li je KEK nacionalno bogatstvo Kosova

Sabri Hamiti je rekao da je strateški problem u tome da se odredi šta

je KEK, da li je nacionalno bogatstvo Kosova, da li to bogatstvo treba da se sačuva kao takvo, ili da prođe kroz druge faze transformacije. Drugo, ko rukovodi KEK-om, koje su odgovornosti odgovarajućeg ministarstva prema KEK-u. Ja veoma cenim volju i insistiranje aktuelnog ministra da preuzme odgovornost, ali realno on nema tu mogućnost uticaja. Trenutno KEK-om rukovodi grupa kojoj je Vlada Kosova dobrovoljno dala 7,5 miliona evra da upravlja za 2 godine, što je za mene veliki apsurd Vlade Kosova, jer kada se u Skupštini razgovaralo o tim problemima, utvrdili smo preporuke i zamolili Vladu da rukovodi KEK-om. Ukoliko se dobrovoljno licencira jedna strana ekipa da rukovodi KEK-om i Vlada, odnosno Ministarstvo javno kaže da ta grupa ne rukovodi dobro KEK-om, a istovremeno se iznosi podatak da će im se dati još 6 dodatnih meseci, onda je tu posredi totalna konfuzija oko tog menadžiranja jer se ekipi kaže da ne zna da rukovodi a u istovremeno joj se nudi da ostane još 6 meseci. Mislim da toj ekipi ne treba produžiti ugovor ni jedan dan. Ona se šegači, otvara konkurse za razne menadžere i sektore u KEK-u i kaže dodite, mi ćemo vas naučiti, mi ćemo vas trenirati 6 meseci kako da rukovodite. Svi ti ljudi koje ja poznajem, veći su profesionalci u rukovođenju KEK-om nego svi ti strani poslodavci koje mi plaćamo da nas treniraju na poslovima koje mi veoma dobro poznajemo. To je problem KEK-a i to je istina.

S druge strane, ukoliko je KEK nacionalno bogatstvo, sa svom svojom mrežom je i njegova trasa. Onda čijom dozvolom se daje privatnoj firmi celokupna trasa na korišćenje i ona postaje monopolista privatnog tipa sa nacionalnim bogatstvom.

Tim kompleksom rukovode ljudi koji s njim pazare kako žele i ja smatram da Skupština Kosova

treba da iznađe način artikulisanja, da podrži Vladu da preuzme svoju odgovornost, inače džabe ćemo govoriti o pojedinim manjkavim brojkama, da nam uzimaju pare i da loše upravljaju.

Jakup Krasnići je bio mišljenja da kao parlament mnogim problemima pristupamo sa velikim zakašnjenjem i ponekad ulazimo u neke bezrazložne rasprave. Vlada Kosova i Kosovo su odavno trebali da imaju strategiju razvoja Kosova i mislim da donošenje ili usvajanje posebnih strategija u parlamentu bez strategije razvoja Kosova nije u redu. Drugo, ovde je više puta rečeno da su KEK i rezerve uglja na Kosovu od nacionalnog interesa. Ukoliko su KEK, a naročito rudnici nacionalno bogatstvo, da li se ono može privatizovati, ko ima prava da privatizuje nacionalno bogatstvo. Zlo je u tome da na Kosovu nismo proglasili nijedno bogatstvo nacionalnim u najboljem smislu reči, jer bi to trebalo učiniti razvojnom strategijom Kosova. Mislim da ima i drugih nacionalnih bogatstava na Kosovu koje se privatizuju a ne bi trebalo da se privatizuju, jer su od nacionalnog interesa Kosova i njegovih građana. Mi nismo protiv ove strategije, ali kao politički subjekat nismo za to. Mi ćemo se uzdržati, ali ćemo zatražiti od parlamenta da zaista izvršimo naš zadatak, da zatražimo od Vlade strategiju ekonomskog razvoja Kosova i da se o svim bogatstvima i javnim preduzećima raspravlja u parlamentu, jer smatram da u svim tim sferama ima zloupotreba, lošeg upravljanja i oštećuje se nacionalni i interes građana Kosova.

U nastavku sednice poslanici su glasali i usvojili Strategiju energetike na Kosovu za period 2005-2015, s tim da se Vlada zaduži da sugestije u toku debate inkorporira u ovaj dokument.

Gradnja Administrativno-Protokolarnog Centra u Gmiji odvija se zadovoljavajućom dinamikom